

ATHOS, ALLÒ QUE ALGÚ S'ENDUGUÉ

INVESTIGACIÓ

El grup Athos va ser un dels principals muntatges financers de Barcelona. A hores d'ara encara no

se sap el volum exacte dels dipòsits que va col·locar en poc més de cinc anys (1989-1993). El fet és que molts inversors han vist esvair-se els seus estalvis. No hi ha xifres exactes, però l'estafa podria ser de milers de milions.

Només una petita part dels afectats han reclamat els seus diners; per què? El presumpte cervell de tot l'afer, Carlos Nadales continua a presó a l'Uruguai i podria ser extradit d'aquí a poc a Barcelona.

Un divendres de març del 1993, Carlos Nadales Costa s'acomiada-va dels seus empleats de Mònaco amb un "fins dilluns". Avui, encara l'esperen.

Carlos Nadales era el màxim responsable del grup de mediació financera Athos, la principal parada financera de Barcelona, que presumptament desvià cap a les seves butxaques i evadí a l'estranger milers de milions de pessetes d'inversors particulars d'arreu de l'estat i, principalment, de Barcelona.

El Jutjat d'Instrucció número 20 de Barcelona porta a terme diligències que permetin esbrinar el que va succeir amb els diners de molts inversors, si aquests diners havien estat declarats i qui són els principals protagonistes de la història. D'una banda, segons explica el fiscal del cas, Carlos Ramos, el jutge investiga conductes de delictes fiscal, "ja siguin de responsabilitat o de cooperació necessària" —és a dir, "els qui no han declarat les inversions i els qui els han ajudat de manera eficient per fer-ho"—; d'altra banda també s'esbrina "la desviació de diners aportats de forma transparent i correcta per clients", que haurien d'haver estat invertits en actius financers de rendibilitat més o menys assegurada però que en comptes d'això "sembla que eren desviats per Athos cap a Mònaco", amb la finalitat si més no aparent d'invertir-los en immobles d'aquest principat.

Constitució del grup. Però d'on sorgeix Athos? La història d'Athos s'inicia el 1988 quan, amb un capital de 100 milions de pessetes, es constitueix Athos Investments Holding Limited. Entre els fundadors es troben el mateix Nadales, José Cerdán, José Nebra, Francisco Portabella i Jordi Codina Roig. Al voltant d'Athos Investments Holding Limited s'articulen una sèrie de societats que tenen activitats diverses, des de la mediació financera a la importació-exportació, passant per l'assessorament fiscal; aquestes empreses són: Athos Administració de Patrimonios, Athos Merchant, Athos Import-Export i Athos Investments Limited. De totes aquestes societats, Athos Administració

de Patrimonios (AAP) era la més operativa. La seva activitat principal consistia a rebre diners dels clients i invertir-los en actius d'alta rendibilitat i, en teoria, amb totes les garanties.

La captació dels inversors es realitzava a través d'una xarxa pròpia d'agents comercials o de petits despatxos que al seu torn tenien una cartera de clients. L'objectiu de canalitzar els diners mitjançant el grup Athos ofería un avantatge immillorable als inversors: beneficiar-se de l'economia d'escala; és a dir, amb un major volum de diners, sempre es poden negociar unes millors condicions davant les entitats financeres.

L'octubre del 89, AAP ja gaudeix de diferents zones de cobertura comercial per a les seves activitats. Aquestes són al Principat, el País Valencià, Múrcia, País Basc i la Rioja; l'any següent, les representacions s'estenen a Astúries, Madrid i Toledo.

Tot just que AAP agafa la seva màxima expansió, Nadales s'estableix amb caràcter permanent a Mònaco per dedicar-se, entre altres negocis, a la inversió immobiliària i canalitzar el diner dels inversors cap aquest sector. Però Carlos Nadales, que només ha estat un simple comercial de Fibanc fins el 1985, sembla no tenir l'experiència necessària en immobles i és per això que contracta a un antic amic de l'escola: Bienvenido Aguado.

Aguado, enginyer tècnic industrial i treballador del cos de bombers de la Generalitat, es converteix de la nit al dia en assessor immobiliari d'alt nivell i, gràcies als seus coneixements de la llengua de Robespierre, en traductor de Nadales. Però als inversors els interessa bastant més la promesa d'unes increïbles plusvàlues que la preparació de qui les ofereix. I és que el negoci immobiliari a Mònaco té unes grans potencialitats. Per l'escassetat de terrenys "qui té sòl a Mònaco pot assolir el que vulgui", assegura un advocat de l'acusació contra els directius d'Athos.

Les inversions immobiliàries d'Athos al petit estat de les princeses de les revistes es materialitzen en la construcció del complex Athos Palace, gestionat per la societat monegasca Athos SAM i representa una inversió superior als 4.500 milions de pessetes. Tot rutllava.

'Bon vivant'. A Mònaco, Nadales porta un nivell de vida poc auster. Se'l pot veure circular en un Rolls-Royce, assistint als principals actes de la vida social del principat, patrocinant les principals activitats esportives i fent-se fotos al costat del príncep hereu. Aquest ritme de vida no s'acaba d'entendre massa bé, perquè a Mònaco és molt difícil entrar en aquest cercle exclusiu "si no és de la mà d'algú de dins o tens molts, molts diners", segons manifesten fonts properes al cas.

A mitjan any 1992, la Comissió Nacional del

Carlos Nadales i Albert de Mònaco. Tot just que Athos Administració de Patrimonios agafa la seva màxima expansió, cap a l'octubre del 1989, Nadales s'estableix amb caràcter permanent a Mònaco per, entre altres negocis, dedicar-se a la inversió immobiliària i canalitzar el diner dels inversors cap aquest sector.

Mercat de Valors (CNMV) sanciona Athos Merchant i AAP amb 11 i 8 milions de pessetes respectivament per faltes considerades "molt greus" a causa d'extralimitacions en les seves activitats de mediació. Però els problemes en el grup Athos apareixen per primera vegada un any abans. El 1991 diferents empleats van presentar una denúncia per impagament davant el Jutjat d'Instrucció número 20 de Barcelona; aquell mateix any també es van produir misteriosos robatoris a clients tot just quan acabaven de retirar els dipòsits d'Athos. Un d'aquests casos va tenir com a protagonista Miguel Aubeso, representant d'Athos a la província de Tarragona. Aubeso portava al damunt 15 milions de pessetes propietat de dos clients de Tortosa quan, a l'ascensor d'un garatge, va ser atracat.

A les acaballes del 1992, els diners invertits a Mònaco i els pagarés d'aquestes inversions no

arriben a Barcelona en els terminis assenyalats i dos alts directius d'Athos de la capital catalana, José Nebra i Francisco Portabella, comencen a posar-se nerviosos. Nadales els tranquil·litza. Tot està sota control. Però com diu la cançó, els arguments de Nadales només són "parole, parole, parole...", com ho revelarà la cadena successiva dels fets.

Segons es desprèn de les declaracions de Portabella i Nebra davant la magistrada del cas, Eva Moltó, aquests van viure en permanent situació d'angoixa fins que decideixen renunciar als poders que tenien a Athos i denunciar Nadales, la primavera del 1993. La seva renúncia es produeix quan "s'han fet inversions per una quantitat més gran que la mencionada [més de 3.000 milions de pessetes] a Mònaco i Nadales es compromet a lliurar uns pagarés acceptats per la societat patrimonial d'Athos Palace", amb seu a Mònaco i sota control de Nadales. Aquest, però, no envia ni els pagarés, ni els diners dels pagarés ja vençuts malgrat la insistència perquè fossin lliurats. La pressió a què estava sotmès Portabella va arribar a provocar-li una forta depressió entre els mesos de gener i febrer que l'obligà a ingressar en un centre hospitalari.

Nadales se sent acorralat i intenta aconseguir una pòlissa de crèdit de Fibanc a través d'una societat estrangera, per valor de 400 milions de pessetes. Però no pot aportar prou garanties i el crèdit s'esvaeix.

Advocats en escena. Al març d'aquell any, l'advocat Fernando Pavía, del despatx Piqué Vidal, Abogados Asociados, Iberforo —el despatx mercantilista més influent de Barcelona— truca José Nebra i li comunica que Nadales no vol tenir cap contacte amb ell ni amb Portabella i que "s'abstinguin de fer qualsevol gestió respecte els clients i que li facilitin les escriptures de les patrimonials", com també altres documents de les diferents societats. Nebra s'entrevista amb Pavía al despatx del segon i li explica que abans de tancar les oficines d'Athos caldria acomiadar la gent i regular la seva situació, perquè puguin rebre les prestacions corresponents a l'atur. La resposta de Pavía va ser força contundent: "Aquí no fem caritat".

Seu del despatx Iberforo, Piqué Advocats Associats, al 612 de la Diagonal de Barcelona. Baix, antic domicili de les empreses d'Athos, des d'on es van fer inversions milionàries; també és la seu de la Universitat Nacional Espanyola a Distància (UNED).

ARXIU

A aquelles alçades molts petits inversors ja havien acudit a les oficines d'Athos a Barcelona per tal de recuperar el capital invertit més els interessos corresponents, però s'havien trobat amb la sorpresa que no els donaven ni una cosa ni l'altra. Havien d'esperar.

Segons consta en el sumari, Fernando Pavía estableix contacte amb Carlos Nadales mitjançant Anibal Caro, advocat del despatx Iberforo a Madrid. Aquest li proporciona un número de telèfon de Nadales. Pavía li truca i l'endemà es troben a Montpeller. Pavía ha reconegut que Nadales li explicà l'existència d'una sèrie d'inversors a Espanya als quals no podia

tomar l'import de les inversions, tot i ser titular d'un grup d'actius que no podia vendre en aquells moments, i li proposa iniciar un procediment concursal; és a dir, els creditors rebrien parts alíquotes dels béns en proporció directa a la quantitat invertida. Nadales també li encarrega de recuperar tota la documentació referent a les empreses d'Athos a Barcelona.

Amb les instruccions ben anotades, el col·laborador de Piqué Vidal torna a Barcelona i posa mà a l'obra, tot i que manté contactes amb Nadales via telefònica; en un d'aquests, Nadales li comunica que estava intentant trobar diners als Estats Units.

En una de les tres estades de Fernando Pavía a Mònaco, Bienvenido Aguado li ensenyà l'edifici Athos Palace a través del qual els inversors podien recuperar els diners. Però l'edifici estava hipotecat en un 30% més del seu valor —més de 4.000 milions de pessetes. Quines garanties addicionals va presentar Nadales perquè el Credit Foncier de Mònaco li concedís la hipoteca? A part de Nadales, la resposta podria tenir-la José Nebra, que va viure a Mònaco durant mig any, entre el 1991 i el 1992, per tal de realitzar unes operacions de descompte relacionades amb Bons del Tresor dels EUA. El valor nominal d'aquests bons era d'uns 20 o 30 milions de

Al març del 93, molts petits inversors ja no podien recuperar el capital.

dòlars, segons ha pogut conèixer EL TEMPS. Com que no tenia l'experiència internacional que l'assumepte necessitava, Nebra va recórrer a una oficina del Banc Lloyds al Principat, però no va resultar i, finalment, va haver de desplaçar-se a Nova York per tancar l'operació a través del Banc IndoSuez. On són aquells diners? Nebra ho desconeix.

Però tot i que Pavía ha manifestat que va deixar de tenir contactes amb Nadales el 1993, el cas és que des del seu despatx s'ha seguit intentant prestar-li "ajut" jurídic. Amb aquesta intenció es va desplaçar el juliol d'enguany el pal del paller del bufet, Joan Piqué Vidal, a l'Uruguai. Però, pot ser, els serveis que li va oferir no eren prou satisfactoris i Nadales es va estimar més contractar al despatx dels advocats uruguaians Milton Machado i Graciela Erchili.

Fa poques setmanes, una advocada i un procurador que deien actuar en nom de Nadales es van presentar als jutjats de Barcelona per tal d'aconseguir la instrucció sumarial que afecta Nadales. Però als jutjats els van dir que si Nadales la volia que hi ha anés per ella.

La denúncia. Perdut el contacte directe amb Nadales i davant les insistents reclamacions i denúncies dels inversors, Nebra i Portabella s'assabenten de diferents vendes d'actius immobiliaris per part de societats controlades per Nadales, a través de Bienvenido Aguado. No poden resistir més i posen en coneixement de la Brigada d'Assumpptes Econòmics de la Policia Nacional la situació. Per tal de no aixecar sospites, s'encarrega l'escorcoll de les oficines d'Athos a la Travessera de Gràcia a la Unitat Econòmica de la Guàrdia Civil, que l'executa el dia 5 de maig.

El resultat de l'escorcoll és un xic decebedor. La documentació de l'embarcament resulta insuficient i fins i tot s'obren diligències que demostren que

Un dels rebuts lliurats per Athos a un petit inversor en una operació d'inversió a descompte. El seu titular encara no ha rebut res.

CINC BANCOS I UNA ESTAFA

Els diners dels clients que confiaven en Athos es dirigien a diferents entitats bancàries on s'invertien en actius financers diversos —fons d'inversió i deute públic, principalment. Bona part de les inversions en diner negre no eren realitzades per inversors a títol individual, sinó per col·lectivitats entre les quals destaquen les comunitats de béns.

Fibanc. Athos tenia signat un contracte de representació amb aquesta entitat. D'una banda, part dels diners d'Athos que arribaven a aquest banc no eren declarats a Hisenda per part dels seus titulars i s'invertien, principalment en fons d'inversió (Fondiner). D'altra banda, Portabella ha declarat que el diner lliurat pels inversors s'invertia en un compte de pagarés del Tresor de Fibanc, d'on sortia per ser rendibilitzat en deute públic a nom de sis societats basques.

El gener del 1994, Fibanc s'adjudica per 150 milions de pessetes la seu d'Athos a Barcelona; dos anys abans l'entitat financera havia concedit un crèdit hipotecari a Rosindor, propietària de l'immoble, per un import proper als 300 milions de pessetes. En aquells dies, Rosindor, una de les patrimonials de Nadales, tenia com a apoderat José Nebra.

El president de l'entitat, Carles Tusquets, i el conseller delegat, Alejandro Pérez, van declarar davant Eva Moltó en relació als vincles d'Athos amb Fibanc i li van lliurar llistes amb els noms de clients que havien invertit a través d'Athos.

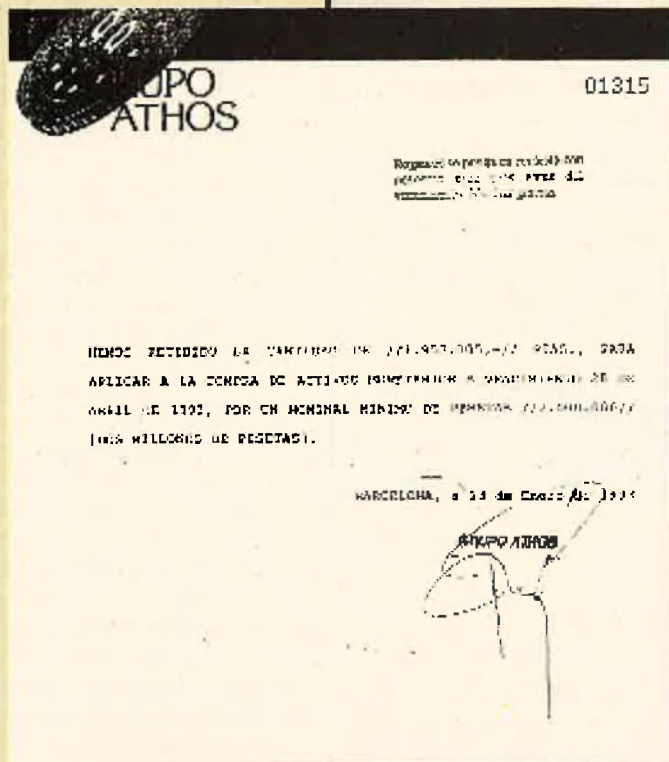
Saudesbank. Per mitjà d'aquesta entitat, ja desapareguda, Athos va invertir milers de milions de pessetes en deute públic. L'Agència Tributària ha investigat diferents operacions entre el Saudesbank i Athos des del 1991. Les inversions d'Athos al Saudesbank es realitzaven a través de diferents comunitats de béns. Hisenda i el Jutjat Número 20 de Barcelona tenen documentació de la compra a nom de societats instrumentals amb comptes interns oberts per Athos al Saudesbank entre el 1988 i el 1989.

Athos va cursar les ordres de compra a nom de comunitats de béns per ocultar la identitat dels propietaris dels diners. Athos va operar amb el Saudesbank perquè Fernando Moregò "coneixia gent de dins", segons fonts properes al cas.

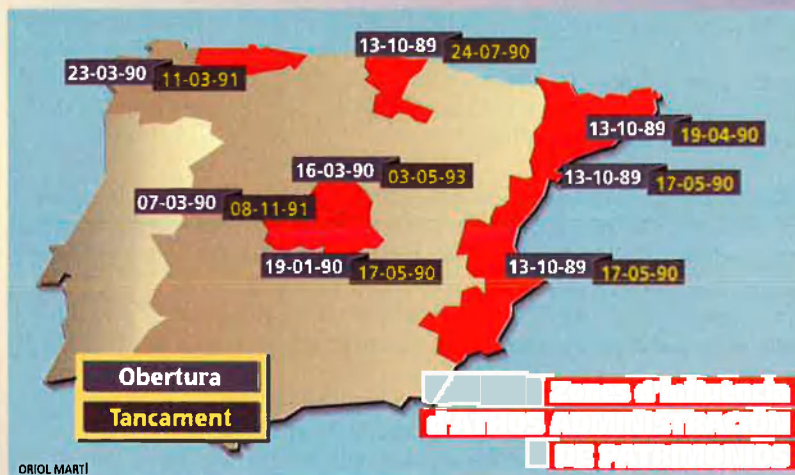
Commerzbank. Les comunitats de béns basques empraren aquesta entitat per transferir uns 3.500 milions de pessetes cap a Mònaco, comptant amb les corresponents autoritzacions de transaccions exteriors.

Sindibank. Els investigadors han pogut comprovar que l'apoderat a Barcelona, Ramon Fernández, lliurà a clients de l'entitat participacions en comunitats de béns controlades per Athos i signades per ell mateix.

Lloyd's. Directius d'Athos van negociar entre el 1991 i el 1992 amb el banc Lloyd's a Mònaco una operació de descompte de bons del tresor dels Estats Units per valor de prop de 30 milions de dòlars. Finalment, l'operació no es va materialitzar. L'origen del diner és desconegut.

LA TERANYINA DE SOCIETATS

Al llarg dels anys d'activitat del grup Athos, Nadales i els seus homes de confiança i d'altres que actuaven com "testaferrós" van desenvolupar tot un entramat de societats i comunitats de béns per les quals van passar milers de milions de pessetes.

Grup Athos a Barcelona. Athos Administración de Patrimonios, Athos Investment Holding Limited, Athos Investment Limited, Athos Merchant, Athos Import-Export.

Empreses relacionades amb Athos a Mònaco. Athos Palace SCI, Athos SAM, Athos Concorde, Euro Service Management SAM, Aramis.

Grup Athos a Holanda. Athos Nederland Holding; en aquell país també apareix una empresa nomenada D'Atagnan.

Societats diverses i patrimonials possiblement controlades per Nadales. Char-tax, Rosindor, Amecsa, Amec. Cia de Financiación, Fulaudit, Gracina, Joalán, Echarre, Ostola, Igaritu, Igarritu, Amezola Bekoa, Aldapeberri, Corporación Custodian, Tranum, Avibo, Traxel, Discer, Fulaudit, Promoción Inmobiliaria Cefe, Adunat.

Comunitats de béns. Extremadura SCV, Formentera SCV, Hierro SCV, Gomera SCV, Gran Canaria SCV, Lanzarote, Sena CB, Caspio CB, Tàmesis CB, Po CB, Riucop, Tiber, Graja CB, Danubio, Alagón, Guadalhorce, Besós, Francolí. Júcar, Besós, Guadalhorce, Extremadura, Formentera, Volga, Turmiel... fins a 36 més.

No deixa de ser sorprenent que entre totes aquestes societats tres portin el noms de mosqueters de l'obra d'Alexandre Dumas, però n'hi manca un. On és Porthos?

determinats documents informàtics han estat destruïts al llarg de la investigació. Malgrat els entrebancs, la màquina de la justícia es posa en marxa.

El maig del 1994, en ple procés judicial per instar la fallida del grup Athos, la societat Corporación Custodian, registrada concretament a Costa Rica, va tractar d'aconseguir una part de la propietat patrimonial d'Athos i reclama el seu dret davant els tribunals. Corporación Custodian havia comprat el dia 10 de setembre del

1993, 15.600 accions de la societat Rosindor, patrimonial de Nadales. Tot queda en no res.

De les investigacions realitzades per Hisenda es desprén que mitjançant el grup Athos s'havien arribat a fer operacions d'inversió per un volum superior als 30.000 milions de pessetes. Això, però, no vol dir que s'invertissin aquestes quantitats, sinó que és una xifra que surt de sumar les inversions, a curt termini, que s'anaven renovant després de complir els seus venciments. Des que es coneix la identitat de bona part dels titulars de les operacions, la policia els ha pres declaració enmig de l'hermetisme i la delegació d'Hisenda a Barcelona ha rebut moltes declaracions complementàries de renda i patrimoni de caràcter "voluntari".

I és que molts clients anaven a Athos per tal de poder donar sortida a diners no declarats i trobar una rendibilitat interessant. Moltes d'aquestes operacions es feien al portador, sense posar noms...

Els diners lliurats es canalitzaven a través d'inversions en accions, acceptant pagarés i lletres de canvi d'empreses de primera línia, adquirint participacions en fons d'inversió, adquirint deute públic i amb moltes altres fórmules. Per realitzar les inversions AAP tenia signats diferents contractes de representació amb altres entitats financeres (vegeu requadre pàgina anterior). El problema és que moltes inversions dels clients d'Athos es fan per mitjà de comunitats de béns i societats mercantils inoperants amb seu al País Basc. Les comunitats de béns gaudeixen de grans avantatges pels seus partíceps, coneguts per comuners. Les comunitats de béns estan exemptes de les obligacions comptables, fiscals, de liquidació de l'IVA i de l'impost de transmissions patrimonials. En opinió de diferents fonts consultades, AAP va utilitzar les comunitats de béns amb la finalitat d'enfosquir el diner d'aquestes inversions. I és que el País Basc gaudeix d'una legislació fiscal que, d'entrada, és opaca a qualsevol inspecció o consulta que vulgui fer una agència tributària de fora.

Un altre punt que ha deixat perplexos els responsables de la investigació és que els titulars d'aquestes comunitats de béns sempre són tres persones. Una que està traspassada i dues que diuen que no saben res del tema, subscriuen valors a nom de persones que no han aparegut o hi són però d'una manera molt limitada. Es dona la curiosa coincidència que aquestes tres persones són les mateixes que entre el 1987 i el 1988 van constituir les societats que més tard donarien pas a la creació del grup d'Athos amb l'arribada de Nadales i els seus homes.

Petits grans malparats. Sense cap dubte,

Segons Hisenda, les operacions d'Athos moveren fins a 30.000 milions.

els més perjudicats de tota aquesta història són els petits inversors que van lliurar diners als seus intermediaris de tota la vida i que han vist esvair-se a l'aire, com el fum d'una cigarreta, aquells estalvis que tant els havia costat arrebregar. Precisament són aquests petits inversors el que han obert el procés legal contra els principals directius d'Athos. "Per què als jutjats només es reclamen 150 o 200 milions de pessetes quan l'estafa podria ser de 50.000 milions de pessetes? Perquè a la gent (els grans inversors que inverteixen diners en negre) no li interessa". Així de contundent es mostra Xavier Sánchez, del despatx BAFF i representant d'un d'aquests petits inversors. I és que "com que hi ha molt de petit inversor, els grans es deixen d'històries perquè això s'embolica. Si la cosa es va aclarint ja m'hi presentaré, pensen molts", afegeix Sánchez.

Els inculpats. Els inculpats de l'afer Athos, tot i que en el futur algun d'ells podria perdre aquesta condició, són els següents: Carlos Nadales, Fernando Moregó -l'únic sobre el qual hi ha mesures cautelars-, Bienvenido Aguado, Jaime Manrique, J. Nebra, Rosa Altés, Eva Aisa, F. Portabella, Fernando Pavía, Gloria Vinals, Fernando Calmels -en parador desconegut-, Jaime Manrique, José A. Minuesa i J. M. Guillén.

De moment, molts esperen que el presumpte cervell de tot aquest enrenou, Carlos Nadales, arribi a comparèixer davant els tribunals. Nadales havia abandonat Mònaco perquè "temia per la seva seguretat ja que no sabia què passava a Espanya", segons ha declarat Aguado en el sumari. Però fonts properes a la investigació asseguren que aquest no era el motiu de la seva fugida, sinó que aquesta té molt a veure amb certs negocis tèrbols -presumptes inversions en un casino que va ser tancat per les autoritats franceses en relació al blanqueig de diners per part de grups mafiosos- en què pot haver estat implicat el grup Athos.

Ara per ara, Carlos Nadales continua a la presó de Maldonado (Uruguai) mentre espera la resolució del recurs extraordinari de cassació presentat pel seu advocat, respecte a la decisió del Tribunal d'Apel·lacions de Montevideo per la qual es concedia la seva extradició. Nadales va ser detingut per efectius de la Interpol el primer de juliol del 1994 a Punta de l'Est. A Uruguai duia un alt nivell de vida i fins i tot havia iniciat els tràmits per adquirir la residència en aquell país.

La Fiscalia de Barcelona l'acusa de delictes d'alçament de béns, estafa i apropiació indeguda. Tot i que, segons l'advocat, ara per ara "es troba bé" i que la seva arribada és imminent, els inversors d'Athos, el Jutjat d'Instrucció número 20 de Barcelona, Hisenda i la policia encara l'esperen.

Equip d'investigació

FilmoTeca

de la Generalitat de Catalunya

PROGRAMACIÓ DE COMARQUES

Setmana 13 al 19 novembre 1995

Cicle: Cinema i literatura

- *
Dilluns, 13
- LLEIDA.** Centre Cultural Fundació La Caixa. 22.30 hores:
The Bostonians / Les bostonianes, de James Ivory. V.O.S.C.
GIRONA. Casa de Cultura de Girona. 20 hores:
Henry and June / Henry i June, de Philip Kaufman. V.O.S.C.
- Dimarts, 14
- TARRAGONA.** Sala Caixa de Tarragona. 20 hores:
Runaway Train / El tren de la fugida, d'Andrei Konchalovsky. V.O.S.C.
FIGUERES. Teatre Municipal El Jardí. 21.00 hores:
Summer and Smoke / Estiu i fum de Peter Glenville. V.O.S.C.
LOLOT. Teatre Principal d'Olot, 22 hores:
52 Pick-up / Prepara'n 52 de John Frankenheimer. V.O.S.C.
TERRASSA. Centre Cultural Caixa de Terrassa. 22 hores:
Harry and Son / Harry i fill de Paul Newman. V.O.S.C.
- Dimecres, 15
- SITGES.** Cinema El Retiro. 22 hores:
The Grifters / Els timadors, de Stephen Frears. V.O.S.C.
- Divendres, 17
- MANRESA.** Cinema Sala Ciutat de Manresa. 22 hores:
Harry and Son / Harry i fill de Paul Newman. V.O.S.C.

